

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДВНЗ «УжНУ»
протокол № ____ від _____ 2025 р.

УВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора
від _____ 2025 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ
про закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

1. Загальні положення

1.1. Положення про закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (далі – Положення) розроблено з метою підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, поліпшення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, удосконалення системи планування освітнього процесу.

1.2. Це Положення визначає принципи, порядок розподілу та закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (далі – Університет).

1.3. Основні терміни, поняття, що вживаються у цьому Положенні та їх визначення:

здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (бакалавра, магістра, доктор філософії);

кафедра – це базовий структурний підрозділ закладу вищої освіти державної форми власності (інститутів, факультетів), що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузеву групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання;

навчальний план – документ, складений вищим начальним закладом освіти на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки, який визначає перелік і обсяг нормативних та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми і засоби здійснення поточного й підсумкового контролю;

науково-педагогічний працівник – це особа, яка за основним місцем роботи у закладі вищої освіти провадить навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність;

педагогічний працівник – це особа, яка за основним місцем роботи у закладі вищої освіти провадить навчальну, методичну та організаційну діяльність;

освітній компонент – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання;

обов'язкові освітні компоненти (обов'язкові навчальні дисципліни) визначаються освітньою програмою підготовки та відповідають вимогам стандарту вищої освіти відповідної спеціальності;

вибіркові освітні компоненти (вибіркові навчальні дисципліни) – це дисципліни, які пропонуються для вивчення здобувачам вищої освіти закладом вищої освіти для більш повного задоволення їх освітніх і кваліфікаційних потреб для потреб суспільства, ефективного використання можливостей закладу освіти тощо;

освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються в профілю освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми;

освітній процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в Університеті через систему науковометодичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

стандарт вищої освіти – сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

1.4. Положення розроблено з метою:

– підвищення ефективності організації та управління освітнім процесом в Університеті;

- вирішення спірних питань щодо закріплення навчальної дисципліни за кафедрою;
- підвищення ефективності контролю за якістю освітнього процесу.

2. Основні критерії закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами Університету

Основними критеріями закріплення навчальних дисциплін (практик) за відповідною кафедрою Університету на підставі вимог щодо якості надання освітніх послуг є:

2.1. Відповідність навчальної дисципліни (практики) профілю (освітній, методичній та науковій діяльності) кафедри;

2.2. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників кафедри освітньому компоненту, яка визначається:

- на підставі документів встановленого зразка:
- про вищу освіту;
- присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація);
- наявність досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності);
- керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном;
- щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес на кафедрі повинні мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 Постанови КМУ щодо ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

2.3. Відповідність матеріально-технічного забезпечення (матеріально-технічної бази) кафедри технологічним вимогам Ліцензійних умов щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти;

2.4. Відповідність навчально-методичного забезпечення кафедри технологічним вимогам Ліцензійних умов щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти:

- наявність робочої програми навчальної дисципліни;
- наявність навчально-методичного забезпечення з навчальної дисципліни, яке включає навчальні та начальні-методичні посібники, опорні конспекти лекцій, методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни, для проведення практичних, семінарських (лабораторних) занять, для організації самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань; питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю тощо);

– наявність програми практичної підготовки та відповідного навчально-методичного забезпечення практичної підготовки.

3. Порядок закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами

3.1. До 10 червня завідувач кафедри подає до навчальної частини службову записку на ім'я ректора Університету з обґрунтованими пропозиціями щодо закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрою на наступний навчальний рік згідно з додатком.

3.2. Навчальна частина після обробки отриманої інформації, але не пізніше 01 липня, подає ректору Університету пропозиції про закріплення навчальних дисциплін (практик) за кафедрами на наступний навчальний рік і готує проект відповідного наказу ректора Університету.

3.3. Навчальні дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти закріплюються за кафедрами, викладачі яких запропонували ці навчальні дисципліни.

3.4. Даний порядок застосовується в умовах однозначності вибору. Реалізація даного принципу також повинна включати аналіз потенціалу кафедри за критеріями:

- максимальне врахування наукової та предметної спеціалізації кафедри;
- наявність на кафедрі досвідчених та кваліфікованих науковопедагогічних працівників (кандидатів наук, доцентів, докторів наук, професорів), здатних забезпечити якісне надання освітніх послуг з навчальної дисципліни;
- наявність у науково-педагогічних працівників наукових публікацій, що відповідають профілю навчальної дисципліни;
- наявність на кафедрі необхідних умов, матеріально-технічної бази та навчально-методичного забезпечення;
- відповідність робочих програм з навчальних дисциплін вимогам стандартів вищої освіти;
- досвід організації освітнього процесу за спорідненими дисциплінами.

3.5. У разі невідповідності назви навчальної дисципліни профілю кафедри при вирішенні питання про закріплення дисципліни враховуються показники, зазначені у п. 4.4.

3.6. У випадку, коли на викладання навчальної дисципліни претендує більше однієї кафедри, рішення з цього питання приймається Радою із забезпечення якості вищої освіти Університету. Вибір кафедри для закріплення за нею дисципліни (освітньої компоненти ОП) передбачає: максимальне врахування наукової та предметної спеціалізації; наявність досвідчених та кваліфікованих науково-педагогічних працівників (кандидатів наук, доцентів, докторів наук, професорів), здатних забезпечити якісне надання освітніх послуг з навчальної дисципліни; наявність у науково-педагогічних працівників наукових публікацій, що відповідають профілю навчальної дисципліни; наявність необхідних умов, матеріально-технічної бази та навчально-методичного забезпечення; досвід організації освітнього процесу за спорідненими дисциплінами. При виникненні спірної ситуації (рівні критерії, голоси членів Ради з якості університету розділилися порівну) перевага

віддається кафедрі, на якій ця навчальна дисципліна буде викладатися викладачем з вищим науковим ступенем/вченим званням.

3.7. Зміна закріплення навчальної дисципліни (практики) за кафедрою можлива в обґрунтованих випадках, зокрема при змінах у структурі інститутів (факультетів), які пов'язані з реорганізацією, утворенням нових або ліквідацією наявних кафедр, змінами в штатному розписі кафедр (скорочення чисельності або штату викладачів, творчі відпустки, довгострокові стажування викладачів та ін.).

3.8. Закріплення навчальних дисциплін за кафедрами Університету на навчальний рік затверджується наказом ректора Університету.

3.9. Закріплення навчальних дисциплін за науково-педагогічними та педагогічними працівниками здійснюється після отримання прогнозованих обсягів навчальної роботи кафедри на плановий навчальний рік з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від № 365 від 24.03.2021 р.

4. Порядок перерозподілу навчальних дисциплін (практик)

4.1. Питання про перерозподіл навчальних дисциплін (практик) розглядається Радою із забезпечення якості вищої освіти Університету.

4.2. Підставою для розгляду питання про зміну закріплення навчальної дисципліни (практики) за іншою кафедрою є письмове звернення керівника кафедри на ім'я голови Ради із забезпечення якості вищої освіти Університету з обґрунтуванням доцільності зміни закріплення навчальної дисципліни (практики).

4.3. Зміна закріплення навчальної дисципліни (практики) за кафедрою можлива за таких умов:

- відсутність у викладачів кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, базових вимог, викладених у п. п. 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.4;
- зміни в структурі навчально-наукових інститутів (факультетів), які пов'язані з реорганізацією, утворенням нових або ліквідацією існуючих кафедр;
- зміни в штатному розписі кафедр (скорочення чисельності або штату викладачів, творчі відпустки, довгострокові стажування викладачів та інше);
- оптимізація освітньої діяльності факультетів/інститутів;
- виявлення грубих системних порушень в освітньому процесі з певної навчальної дисципліни (практики).

4.4. Підставами для перерозподілу навчальних дисциплін (практик) між кафедрами Університету можуть бути:

- відсутність необхідного навчально-методичного забезпечення з даної навчальної дисципліни (практики);
- низька якість надання освітніх послуг з даної дисципліни, що виявляється у недостатньому рівні залишкових знань у здобувачів.

4.5. Рішення Ради із забезпечення якості вищої освіти Університету з даного питання повинно містити конструктивну інформацію щодо причин, які спричинили перерозподіл дисциплін між кафедрами.

4.6. Рішення з даного питання, за поданням Ради із забезпечення якості вищої освіти Університету, оформляється наказом по Університету.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

5.2. Загальний контроль за виконанням порядку закріплення навчальних дисциплін (практик), встановлений цим Положенням, здійснює проректор за напрямом; поточний контроль покладається на навчальну частину; відповідальність за чітке дотримання і виконання порядку розподілу навчальних дисциплін покладається на деканів факультетів (директорів інститутів) та завідувачів кафедрами.

5.3. У екстраординарних випадках за проректором з напряму залишається право адміністративно вносити зміни до встановленого порядку.

Ректору ДВНЗ «УжНУ»
проф. Володимиру СМОЛАНЦІ
завідувача кафедри

факультету/інституту _____

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Прошу закріпити на 20__/20__ навчальний рік за кафедрою

_____ такі навчальні дисципліни
(практики)*:

Найменування навчальної дисципліни (практики)	Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, які можуть викладати дисципліну	Спеціальність та кваліфікація викладача згідно з документом про вищу освіту	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, вчене звання	Рівень наукової та професійної активності викладачів (вказати не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов)	Спеціальність, освітня програма на якій вивчається дисципліна
БАКАЛАВР					
МАГІСТР					
ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ					

Завідувач кафедри _____ (Власне ім'я, прізвище)

Погоджено

Декан факультету/директор інституту _____ (Власне ім'я, прізвище)

«__» _____ 20__ р.